

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu. -- Posamezna številka stane s prilogo „Vera in Življenje“ 2.- Din.

Voščilo za božične praznike in novo leto

naj izreče naš list vsem tržiškim župljanom, bravcem in prijateljem z besedami, ki jih je zapisal sv. apostol Peter v 2. poglavju svojega prvega pisma od prve do šeste vrste:

„Odložite torej vsako hudobijo in vso zvižanost in hinavščino in nevošljivost in vse opravljanje. Kakor novorojeni otroci zahrepenite po duhovnem čistem mleku (to je: po čisti resnici sv. evangelija, kakor so je: brez človeške primesi oznanjali apostoli), da boste po njem zrastle v zveličanje, če ste pač okusili, da je Gospod dober. K njemu, živemu kamnu, ki so ga ljudje zavrgli, pri Bogu pa je izbran in dragocen, pridite in se dajte tudi sami vzditi kot živi kamni, v duhovno hišo, za sveto duhovstvo (to je: Vsak vernik je v tem oziru duhovnik, da je dolžan Bogu darovati duhovno daritev svetega življenja.), da boste darovali duhovne daritve, Bogu prijetne po Jezusu Kristusu“.

V novoletnem jutru.

Že par let mi ravno v novoletnem jutru prihaja na misel perzijska pripovedka:

V Perziji je hodil nekoč po obrežju morja zamišljen mož. Naenkrat zagleda na tleh malo vrečico. Pobere jo in jo malomarno pogleda. Meni, da je bila igrača otroka, ki je naložil vanjo kamenčke. Za igračo seže tudi sam po kamenčkih v vreči ter jih prične metati za galebi, ki so se poigravali na morski gladini. Kamenček za kamenčkom zmeče na ta način za galebi v morje. Vrečico pa sklene nesti domov otroku za igračo. Z veseljem jo res otrok sprejme in prične jo sukati na vse strani. Pri tem pade iz vrečice še en kamenček, ki je ostal v njenem oglu. Očetu se na tleh zasveti. Pogleda. V svoje veliko začudenje spozna, da je ta

kamenček pravi dijamant, Joj, kakšne kamenčke je metal v morje! Britko se kesa, da je metal lahko miselno zaklade v globino morja. A kesanje je prepozno.

V novoletnem jutru 1931 imamo 365 dni preteklega leta za seboj in ravno toliko dni prihodnjega leta pred seboj. Kakor dragi dijamanti so dnevi našega življenja. Uporabiti jih moramo, da nam bo vsak dan korak proti nebesom.

Pa vendar ne bo kdo metal dragocenih dijamantov proč...!!

Tišler Andrej:

Kako je nastala pesem „Sveta noč, blažena noč“.

Med najbolj priljubljene božične pesmi spada gotovo „Sveta noč“. Njena lepa melodija in besedilo preseli naše misli v skrivnost svete noči na betlehemske poljanah. Nastala je ravno na sveti večer v župniji Oberndorf na Solnograškem kot sad skupnega dela in odkritega prijateljstva med duhovnikom in učiteljem.

V jutru 24. decembra l. 1818 je. Gospod kaplan Jožef Mohr sedi v svoji sobi in je ravno dokončal sestavo božične pridige. V sobo stopi g. Franc Gruber, učitelj podružnice Arnsdorf ter pravi: „Ti Jože, pomisli, ravno prihajam z župnega kora, kjer sem hotel poizkusiti igrati one pesmi, katere želi g. župnik za polnočnico. Pa glej, orgle so pokvarjene; v mehu je za celo pest velika luknja, tako da danes na popravilo ni več misliti. Snega je veliko in v mesto do orglarja je predalet. Kaj hočeva napraviti, da bi za polnočnico nadomestovalo orgle? Morda bi zapela par nabožnih pastirskih pesmic n. pr. „Jaz čujem na gori...“ ali pa „Pastirček pred znamenjem...“ Ti bi morda spremljal na kitaro.“ Kaplan Jožef pomisli in pravi: „Ali veš kako? Jaz zložim novo besedilo, Ti melodijo, pa bo!“ „Dobro, dobro Jožef,“ pravi učitelj, „to bo donelo tako lepo, kakor je odkrito najino prijateljstvo! Če moreš me na domu obišči.“ Nato učitelj odide.

Močno sneži. Čez nekaj časa mora g. kaplan iti previdevat bolno ribičevo ženo. V mislih zatopljen v betlehemske dogodke, išče besedila za novo božično pesem. Stopi v ribičevo hišico. Okrog materine bolniške postelje kleči šestero otrok, najmlajši pa mirno spi v zibelki. Na njega je obrnjen pogled g. Jožefa, ko po končanem opravilu potolaži otroke in potrtega moža, naj se nocoj z zaupanjem obrnejo do novorojenega Odrešenika, ki je prinesel svetu mir in tolažbo. Gotovo bo tudi bolni ženi prinesel zdravje za božično darilo. Nato napiše na listek pesmico, pomoli najstarejšemu ribičevemu sinčku in hčerki dvajsetico ter listek z naročilom, naj gresta h g. učitelju v Arnsdorf ter mu povesta, da ga kmalu obiše.

Vesela otroka sta pri učitelju lepo sprejeta in postrežena z jabolki, orehi in božičnim pecivom. Učitelj prebere vse tri kitice „Svete noči“, se vsede h klavirju ter kmalu podeli lepemu besedilu tudi lepo melodijo.

V sobo stopi njegova žena ter pravi: „Ti, g. kaplan je prišel“. On ji odgovori: „Prosi ga, naj on nocoj pokadi in blagoslovi našo hišo, mene pa naj pusti še nekaj časa nemoteno pri klavirju.“

Vsi prostori so že blagoslovljeni. Učitelj-glasbenik je ob klavirju, ko so kapljice blagoslovljene vode rosile tudi klavir in note nove božične pesmi. Nato jo oba, kaplan in učitelj, še poizkusita parkrat zapeti, nakar se veselega srca vrne g. kaplan Jožef domov.

Med pokanjem topičev in pritrkavanjem zvonov se napolni o polnoči župna cerkev. Toda kakšno je začudenje med verniki, ko g. župnik bere le tiho sv. mašo. Po povzdigovanju pa zadoni iz kora, spremljevana od kitare g. kaplana Jožefa, z mogočnim učiteljevim baritonom „Sveta noč“.

Ljudstvo v cerkvi radostno posluša vse tri kitice. Zdi se vsakemu, kakor da sliši angelsko petje na betlehemskih poljanah.

Med potjo proti domu pravi učiteljeva žena svojem možu: „Pomnita Ti in pa g. kaplan: Ko bo vaju že davno krila črna zemlja, bodo to pesem, ki je vajino delo, prepevali ne samo v naši župniji temveč širom naših dežel.“ In res. Pesnik g. Jožef Mohr je umrl kot župnik v Wagrainu 4. XII. 1848, skladatelj Franc Gruber pa kot učitelj in pevovodja v Halleinu 7. VI. 1863. Pesem „Sveta noč“ pa še živi in je predstavljena v veliko jezikov. Tudi med Slovenci se je kmalu udomačila in je še vedno naša ljubljena svete noči.

Prostor za moške v naši cerkvi!

Razumljivo je, da bi vsak župljan rad imel v cerkvi svoj sedež. A v tako veliki župniji kot je naša, je to nemogoče. Vsako leto se izprazni le nekaj sedežev in ti se oddajo izključno le na javni dražbi, ki je januarja meseca, novim imejiteljem. Pod roko se ne odda noben sedež.

Nekam čudno je pa v naši cerkvi to, da v ladiji zasedajo kar vse klopi ženske. Kadar imamo na prižnici kakšnega tujega gospoda, navadno po opravilu zastavi vprašanje, kje so vendar moški v cerkvi, ko je iz prižnice videl kar skoraj same ženske.

Res imajo v naši cerkvi na koru in v desni kapeli prostor izključno samo moški, a po cerkvenih določilih bi morali imeti tudi v desnih klopih v ladiji sedeže izključno le moški. So nekatere župnije v naši škofiji, kjer je to čisto natančno izvedeno. Kako lep je pogled na tako urejeno polno cerkev.

Tudi v naši cerkvi je še precej sedežev na moški strani napisanih na moške. A odstopili so jih ženskam, kar ni prav. Vsaj zadnji oddelek klopi na desni strani do stranskih vrat bomo morali vrniti moškim. Odslej izpraznjeni sedeži v tem oddelku, bodo najprvo na razpolago moškim. To naj moški upoštevajo in naj se dražbe udeležujejo posebno za te sedeže. Oni moški, ki svoje sedeže v ladiji cerkve že imajo, naj jih pa tudi rabijo zase!

Tudi prostor za klopi na desni strani naj ostane vedno prazen za moške. Ženske naj ne bodo tako „bogaboječe“, da bi se pri vratih drenjale, ampak naj gredo rade bliže oltarja. Velja to posebno za deseto sv. mašo; pri jutranji in osmi sv. maši je itak vsa cerkev polna.

Je tudi proti cerkvenim predpisom, da bi sedeli v cerkvi v istih klopih moški in ženske. Zato vem, da bomo bolj težko kmalu prišli do tega, da bi omenjeni oddelek napolnili samo z moškimi. A pričeti je treba.

Zadeva reda v cerkvi povzroča skoraj vsakemu župniku skrb in sitnosti. Za zgled naj navedem oznanilo svojega prednika pred sto leti. Župnikoval je tedaj v Tržiču župnik Zalokar Ivan, ki je na tiho nedeljo 1829 oznanil sledeče, kar je ohranjeno še sedaj v oznanilni knjigi tiste dobe:

„Se vam oznani, kar je prav potrebno in kar vsi pametni ljudje žele, in so me prosili oznaniti, da se to čisto ne spodobi, kar se per nas, v naši cerkvi vidi, de ob

nedelah in zap. praznikih ženske hodijo v moške stole in med moškim sede. Moški ne hodijo med ženske sedet, zakaj bi neki ženske med moške hodile? To se v prihodno ne bo več trpelo. Sramežljivi ženski spol, premislite, če je to za vas lepo. Druge dne bodite, kjer hočete; ob nedelah in zapovedanih praznikih pa ne hodite v moške stole v cerkvi. Per te prilžnosti vam tudi povem, da grozno nerad vidim, de veliko mladih ljudi obojega spola ob časi božje službe doli per vratih ostaja, se eden drugimu nasmehujejo, govore in Bog ve, kako pohujšljivo se drže. Tu gori je prostor, doli pa taka tesnoba in vse zmešano. Starši in gospodarji, vaša dolžnost je gledati in vedeti, kje so tisti, ki so vam izročeni. Za vas je grdo, če se od vaših take reči slišijo in vidijo. Vi boste Bogu odgovor dajali, de jih bol ne podučite v vsem in jih pred svojimi očmi nočete imeti, de vaši otroci in podložni svoje pohujšljivo življenje celo v cerkev pernesejo. Vi imate greh —.

Gospoda kaplana se oglašata.

1. Nimam navade, da bi se zapiral v svojo sobo. Ako kdo misli, da mi ima kaj povedati, naj torej pride osebno na dom. Anonimnih pisem (to je pisem brez podpisa), ki prihajajo na moj naslov, izjavljam tem potom, da ne sprejemam. Zato romajo neprebrana v peč. Toliko v vednost, da se dotične osebe ne bodo zastonj trudile. Govorijo pa lahko, kar hočejo, če mislijo, da se to sklada z njihovo vestjo!

Mirko Bartol, kaplan, l. r.

2. V mojem klečalniku leži ena neprečitana dopisnica in dvoje neodprtih pisem s poštnim žigom „Tržič“. Prebral jih bom na vozilu, ki me bo za vedno odpeljalo iz Tržiča, da mi ne bo ura slovesa pretežka. To dajem na znanje osebi, ki ima toliko časa, da pobira po vsem Tržiču razna obrekovanja in jih pošilja v župnišče in kaplanijo. Dotično osebo prav lepo prosim, naj dá denar, ki ga porabi za znamke, za popravo kaplanije ali pa meni za drva, da bodo pisma in njihov naslovljenec vedno na gorkem. Kdor mi ima kaj povedati, naj pride k meni, pa se bova pogovorila. Hvaležen bom za vsak opomin, saj se zavedam, da nisem brez napak. Svetohlinstva, zahrbtnosti in hinavščine pa ne maram.

Zakrajšek Viktor, kaplan, l. r.

Stara tržiška zadeva o anonimnih pisem, ki so nekaj nizkotnega za pisca ter v tržiškem župnišču in kaplaniji popolnoma neupoštevana, naj dobi s tem odmev. Če bo to zlobi in ostudnemu značaju pisca kaj zaleglo — dvomim. Želim pa poboljšanja in sem tem skritim junakom (junakinjam) pripravljen nuditi poseben pouk o osmi božji zapovedi in o pravi ljubezni do bližnjega. Da bi bil tak pouk tem osebam potreben, o tem sem prepričan že od prvih dni svojega bivanja v Tržiču, ko sem že prvi teden prejel v anonimnem pismu „potrebna navodila in nujne informacije“, kar je bilo takrat in vselej le odveč. Žalostno, da pada pouk o zapovedih na trdo skalo! **Župnik.**

To in ono.

V Marijin vrtec je bilo na praznik Brezmadežne sprejetih 205 otrok. Slovesnost se je vršila pri popoldanski službi božji. Sprejeti so prejeli čudodelno svetinjo Matere božje, katera naj jih varuje na pravi poti življenja.

Nogomet je sport, ki ne upliva preveč blažilno na vzgojo mladine. Tako so nam včasih vzgojitelji zatrjevali in tudi pred par leti je bila ta igra dijakom sploh prepovedana. Je drugih panog sporta zadosti, ki jih vzgojitelji danes vse bolj priporočajo. Tržiški župnik je priznalo vse kaj drugega preje kot sportnik. Ponovno je bil pa že vprašan, ko se premakne kam iz Tržiča, kakšna je vendar olika tržiških nogometošev nasproti tujim gostom pri tekmah in igrah. Dne 7. decembra je šel župnik popoldne k bolniku, ko so se vračali gledalci od nogometne tekme. Pa je gredoč slišal zgražanje nad zmerjanjem in nelepiim vedenjem pri tekmih. Dne 11. decembra 1930 je pa „Slovenec“ med dopisi iz Kranja zapisal: „Tržiška sportna publika bo pa tudi še morala študirati sportni bonton ali kako naj se obnašam pri tekmah.“ To je žalostno spričevalo za srčno kulturo naše mladine. Kakor je žalostno to, če fantič zavije v nedeljo k nogometu namesto k sv. maši!

Žensko pokopalno društvo ima svoj letni občni zbor 6. januarja takoj po litanijah v spodnji sobi kaplanije. Članarino za leto 1931 je treba oddati do Svečnice v župni pisarni.

Znamenje pred Hawlinom je že opremljeno z lepimi električnimi svečami. Spustite primeren dar v pušco, ali ga izročite upraviteljici znamenja, pa bo gorelo določen čas 4, 8 ali 12 sveč. Razsvetljava je na števec,

Oznanila za januar.

1. **Novo leto.** Zapovedan praznik obrezovanja Gospodovega. Vse tri sv. maše so z blagoslovom. Ob 10. je slovesna sv. maša z leviti. Med 10. sv. mašo je običajno darovanje fantov in deklet. Popoldne ob pol 3. so slovesne litanijske Matere božje.

2. **Prvi petek v mesecu** z običajno pobožnostjo. Na predvečer sveta ura od 7.—8.

4. **Nedelja Jezusovega imena in prva v mesecu.** Ta dan in v sedmimi je mogoče dobiti popolne odpustke pod navadnimi pogoji. Pri šesti sv. maši je skupno sv. obhajilo mož in fantov, ki so vabljeni, da tudi v letu 1931 ne pozabijo na svojo prvo nedeljo v mesecu.

5. **Vigilija k prazniku sv. Treh kraljev.** Po sv. mašah, okoli 7. ure, slovesni blagoslov vode.

6. **Sveti Trije kralji.** Zapovedan praznik razglašanja Gospodovega. Sv. maša ob 6. in 10. z dvema blagoslovoma, ob 8. z enim. Ob 10. je slovesna sveta maša z leviti. Popoldne ob pol 3. slovesne litanijske Matere božje. V pušco se ta dan pobira za afriške misijone.

9. **Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije.** Ob 8. je šolska sv. maša in nato predpisane molitve za kraljico.

11. **Prva nedelja po Razglašenju Gospodovem in praznik sv. Družine.** Službe božje ob navadnem času. Ob 6. je sv. maša z blagoslovom. Po pridigi prve sv. maše se vrši posvetilna molitev krščanskih družin.

17. **God sv. Antona Puščavnika.** Ob šestih orglana sv. maša.

18. **Druga nedelja po Razglašenju Gospodovem.** Službe božje kot navadno.

18.—25. **Vsak dan molitev za zedinjenje vzhodnih bratov s sv. Cerkvijo.** Obe nedelje in v soboto po litanijah, druge dneve po prvi sv. maši.

21. **Sv. Neža,** zaščitnica dekliške Marijine družbe. Ob šestih orglana sv. maša za žive in mrtve članice dekliške Mar. družbe.

25. **Tretja nedelja po Razglašenju Gospodovem.** Službe božje kot navadno.

Cerkveni računi bodo v torek po sv. Treh Kraljih t. j. 13. januarja. Letna pristojbina za vsak sedež znaša Din 15. Lastniki klopi naj vedo gg. ključarjema povedati številko klopi, kjer imajo sedež.

Izpraznjeni cerkveni sedeži pridejo na dražbo, ki se vrši 25. januarja po 8. sv. maši v župni pisarni. Sedeži, ki pridejo na dražbo, bodo označeni v cerkvenem oznanilu dne 18.

Darovanja za sveče bodo pri 6. in 10. [sveti] maši: 11. za šentansko sosesko, 18. za Dolino in 25. za Tržič in Bistrico. V pušco se te dni pobira za električno razsvetljavo.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 4., vesoljna odveza 1. in 6.

Dekliška Marijina družba: shod 11., skupno sv. obhajilo 25., ura molitve 18., dekliški večeri po oznanilu v cerkvi, družbena sv. maša 21.

Marijina družba za žene: shod 11., ura molitve 25.

Fantovska Marijina družba: shod po oznanilu v cerkvi.

Marijini vrtec za dečke in deklice: shoda po oznanilu v cerkvi.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 10., dečki osnovne šole 17., deklice osnovne šole 24.

Mladinska pobožnost 18. s posebnim govorom in petjem otrok ob 2. uri popoldne.

Župnijska kronika za november 1930.

Novembra v naši župniji rojenih: 11.

Novembra v naši župniji umrli:

1. **Globočnik Karel,** tovarnar in posestnik, rojen v Tržiču 27. 1. 1884, umrl v Tržiču 96, dne 17. nov.
2. **Markovič Marija,** žena delavca, rojena v Prašah-Mavčiče, dne 13. 3. 1900, umrla v Tržiču 7, dne 17. novembra.
3. **Štefe Marija,** vdova-zasebnica, rojena v Podbrezjah 15. 8. 1867, umrla v Tržiču 177, dne 21. nov.
4. **Kastrun Neža,** vdova-zasebnica, rojena v Polhovem gradu, 18. 12. 1849, umrla v Tržiču 255, dne 23. novembra.
5. **Zupan Janez,** delavec, rojen v Strahinju 27. 8. 1871, umrl v noči od 23. do 24. novembra, ko se je ubil.
6. **Sitar Franciška,** posestnica, rojena v Tržiču 14. 12. 1863, umrla v Tržiču 40, dne 28. novembra.
7. **Mrtvorojenec** pri Sveti Ani št. 77.
8. **Knific Rok,** sin posestnika, rojen pri Sveti Ani 13. 8. 1930, umrl pri Sv. Ani 8, dne 30. novembra.

Novembra v naši župniji poročeni:

1. **Štefe Matevž,** čevljar, Tržič 222 in **Weber Katarina,** delavka, Tržič 222, poročena na 15. nov.
2. **Srečnik Vincencij,** čuvaj, Sv. Ana 17 in **Ahačič Marija,** delavka, Sv. Ana 110, poročena 16. nov.
3. **Kristan Andrej,** urar, Tržič 25 in **Krašovec Antonija,** zasebnica, Tržič 178, poročena 19. nov.
4. **Čarman Franc,** delavec, Slap 42 in **Kalan Marija,** delavka, Tržič 6, poročena 22. nov.
5. **Štucin Karel,** čevljar, Tržič 9 in **Štrukelj Franciška,** delavka, Tržič 241, poročena 22. nov.
6. **Štrukelj Kristijan,** čevljar, Tržič 199, in **Šarabon Kristina,** delavka, Tržič 233, poročena 22. nov.
7. **Pavec Franc,** delavec, Puterhof in **Kobal Katarina,** zasebnica, Sv. Ana 49, poročena 22. nov.
8. **Bahun Jožef,** čevljar, Tržič 253 in **Mežek Antonija,** prešivalka, Tržič, poročena 29. nov.

Novembrska poročila od drugod:

1. **Krajnc Jožef,** rojen v Tržiču 15. 4. 1904, poročen 11. 9. 1930, v Studencih pri Poljčanah z **Bogomiro Koki.**
2. **Jereb Vincencij,** rojen v Tržiču 23. 12. 1903, poročen v Velikem Bečkereku 9. 11. 1930, z **Julijo Brankovan.**
3. **Slapar Janez,** rojen v Tržiču 5. 5. 1887, poročen drugič 10. 11. 1930 v Sittersdorfu na Koroškem z **Marijo Skratt.**
4. **Arnež Franc,** rojen v Tržiču 19. 12. 1906, poročen v Kranju 22. 11. 1930 z **Lapuh Angelo.**
5. **Luskovnik Franc,** rojen pri sv. Katarini 75, dne 5. 4. 1903, poročen na Igu 23. 11. 1930.

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk,** župnik v Tržiču. Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Guido Rant, O. F. M.**

Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič.**